

SKOG MILJØ

MEDLEMSBLAD FOR SKOGSELSKAPET

På den grønne gren med JOB:U

Mer skog i samfunnsfaget
Stille revolusjon i skogbruket
Internasjonal nysgjerrighet
på uteskole i skogen

Leder: Sorry – vi har større problemer enn bærekraftig skogbruk 3

JOB:U – Stor suksess med sommerjobb i skogen..... 4

Fra tre til produkt – da skogen ble et klasserom 6

Skogselskapet vil ha mer skog inn i samfunnsfaget..... 9

Den store plantedagen: Nye trær og ny kunnskap..... 10

Norges største planteskole var med på Den store plantedagen..... 11

Nesten 200 naturbrukselever konkurrerte om Det gyldne gevir..... 12

Internasjonal nysgjerrighet på naturundervisning..... 14

Landsmøte..... 15

Ny brygge på spennende skogøy..... 16

Elektrisk stemning i skogen..... 18

Familieskogdag samla små og store i Fusa..... 20

Skogdag med Innlandet fylkesting og 125-årsfeiring av Skogselskapet i Hedmark 21

I sporene av tjære, kull og historie..... 22

Sommerhilsen fra Skogselskapet i Oslo og Akershus..... 23

Årsmøte i Helgeland Skogselskap 24

Fra Norsk Skogbruk: Høster uten å så..... 25

Fra Norsk Skogbruk: Dagens kystskogsituasjon og historien bak..... 27

Gammelt og nytt 30

Skogens Kong(Ø) og hans majestetiske fugler i skogen..... 31

Barnas skogdag 2026: Lek, lær og utforsk 32

Sorry – vi har større problemer enn bærekraftig skogbruk

Tittelen er bevisst spisset. For midt i debatter, konfliktlinjer og sterke meninger om skogen er det lett å glemme det grunnleggende: Skogen er en del av løsningen.

Etter Landsmøtet 2026 vedtok Skogselskapet en oppdatert visjon: Skogen skal oppleves som en felles ressurs for folkehelse, verdiskaping og klimaløsninger. Alt dette bygger på selve motoren i naturen – fotosyntesen.

I Skogselskapet har vi et tydelig samfunnsoppdrag. Vi skal gjøre skogen til en selvfølgelig del av allmennkunnskapen. Derfor snakker vi om Skogpensumet – den kunnskapen vi mener alle bør ha om skog. Ikke fordi alle skal bli skogbrukere, men fordi skogen angår oss alle. Den gir oss opplevelser, råstoffer, arbeidsplasser, biologisk mangfold og viktige klimaløsninger. Skogpensumet har blant annet ligget til grunn for vårt høringsinnspill til de nye læreplanene og innholdslistene i grunnskolen – se hva vi fokuserte på side 9. Se Skogpensumet i «Skog & Miljø» på neste side for eksempel?

Jeg er redd vi som skognasjon til tider spenner bein på oss selv. Manglende forståelse for praktisk skogbruk og forvaltning av naturressurser kan svekke oppslutningen om den grønne omstillingen vi er avhengige av. Arbeidet for å styrke artsmangfold og robuste økosystemer må ikke framstilles som en motsetning til et aktivt, godt og bærekraftig skogbruk. Allfor ofte blir skogen omtalt på en måte som skaper pessimisme og avmakt, når den for de fleste heller bør oppleves som en res-

“
Vi tror på kunnskap som flytter samtalen videre. Økt innsikt gir bedre forståelse for hvordan hensynet til klima, naturmangfold, næring og bruk kan sees i sammenheng – ikke som motsetninger.

verdier. Nå er vi inne i høysesongen for aktivitetene våre. I løpet av våren og sommeren har vi over hele landet gjennomført skoleskogdager, plantedager, Den store plantedagen, Ut i skauen-aktiviteter og «Fra tre til produkt»-samlinger for ungdomsskoler og i skrivende stund har vi 250 ungdom ute i skogen for å rydde plass til fremtidsskogen i sommerjobb – dette kan du lese mer om i denne utgaven.

God sommer med vårt nye slagord: Vi gjør Norge klokere på skog!

Helene Nygaardsvik Ruud
 Helene Nygaardsvik Ruud
 Administrerende direktør

SKOG MILJØ

Utgiver: Det norske Skogselskap, Schweigaards gate 6, 0185 Oslo
Telefon: 23 36 58 50 | **E-post:** info@skogselskapet.no
ISSN 0803-3943
I redaksjonen: Helene Nygaardsvik Ruud, Karl Henrik Skinstad Berke, Siri Gjelsvik og Line Dahle
Bidragstere: Hans Chr. Brede, Rannveig J. Kristiansen, Knut A. Gjems, Ingvild L. Rognerud, Vilde Sætre, Henrik Valle, Snorre Synnestevedt og Magnar Johnsen
Grafisk produksjon: Det norske Skogselskap
Trykk: Aksell AS, Aurveien 14, 1930 Aurskog, www.aksell.no
Forsidefoto: Ministerbesøk i Fauske i Nordland. Foto: Anders Visser Brabrand

Styret i Det norske Skogselskap
Leder: Line Henriette Holten
Nestleder: Monica Grindberg
Styremedlemmer:
 Bente Dyrnes Aarø
 Tor Håvard Sund
 Gaute Nøkleholm
 Ruben R. Bøtun (ansattrepresentant)

Skogselskapet er en ideell organisasjon med ca. 7 300 medlemmer fordelt på totalt 15 fylkesskogselskap. Vår visjon er at skogen skal oppleves som en felles ressurs for folkehelse, verdiskaping og klimaløsninger. Siden 1898 har selskapet utviklet seg fra i starten å sørge for helt nødvendig skogreising til nå å jobbe med bevisstgjøring rundt skogens viktige rolle i kampen for et bedre klima.

www.skogselskapet.no

Fåvang, Ringebu

Mathiesen Eidsvold Værk, Eidsvoll

Stjørdal

Fauske

Foto: Anders Visser Brabrand

Landbruksministeren besøker JOB:U i sju fylker

JOB:U er i full gang over store deler av landet. Landbruksministeren prioriterer prosjektet, og besøker hele sju fylker gjennom sommeren. Rekordmange ungdommer ønsker å delta – 650 søkere konkurrerte om 250 plasser.

Mens mange starter ferien, har JOB:U høysesong. Skogselskapet og samarbeidspartnere følger de 250 JOB:U-ungdommene tett, med landbruksminister Nils Kristen Sandtrøen som gjest i sju fylker. Etter et besøk i Fauske hvor også kommunalminister Bjørnar Skjæran var med, skrev Sandtrøen dette på facebook-siden sin:

«I Innlandets skoger startet Skogselskapets sommerjobsatsing JOB:U. Det har blitt en vinn, vinn, vinn-satsing. For skognæringa, for ungdommen vår, og for fellesskapet. I år får også satsinga for første gang nasjonal støtte gjennom regjeringens prioritering av skog og klimatiltak, og vil komme til flere ungdommer i flere deler av Norge til gode».

Ministerens tas varmt imot:

– Det viser at Skogselskapet gjør en viktig jobb. Det er veldig artig å ha med ministeren ut for å møte ungdommene. Han involverer dem i praten, og spør dem om mye. En av ungdommene fortalte hvordan «Oppsynsmannen» gav inntrykk av at avskoging og avvirkning var det samme – men det hadde han lært gjennom JOB:U at var feil. Så de to spilte inn en video om dette som Sandtrøen sendte videre til kunnskapsministeren. Det er moro å se at arbeidet vi gjør for å heve kunnskapen om skog og skogbruk virker, sier prosjektleder for JOB:U, Lars Erik Rønningen.

Det er en stor jobb å rigge prosjektet, i alt fra planlegging og gjennomføring til en god dose armer og bein for å få på plass alt som trengs av utstyr.

JOB:U-høysesongen er samtidig som mange har ferie, og fylkesskogselskaper og andre samarbeidspartnere legger ned en stor innsats for å få kabalen til å gå opp.

Fra starten i Hedmark i 2020 har JOB:U utviklet seg til et landsdekkende prosjekt. Fra oppstarten og til nå har 751 vært ansatt til å jobbe i skogen. Etter arbeidsperioden svarer mange at de ønsker å fortsette å jobbe med skog.

Satsingen har fått bred politisk oppmerksomhet og treffer godt med regjeringens plan for Norge og Ungdomsløftet – et initiativ for å få flere unge inn i arbeid, utdanning og grønn kompetansebygging. 🌱

Romedal Almening og Stange Almenning

Foto: Tord Kristian Skancke/Innlandet Arbeiderparti.

Elevene fikk prøve seg som skogsarbeidere på Land Museum i mars.

Fra tre til produkt – da skogen ble et klasserom

Hvordan blir et tre i skogen til en benk, toalettpapir, et hus eller et håndlaget produkt? Det var spørsmålet 7. trinn i Nordre Land fikk utforske gjennom pilotprosjektet Fra tre til produkt.

Gjennom seks samlinger fikk elevene følge treets reise fra skog til ferdig produkt. Underveis møtte de skogeiere, elever, håndverkere, museumsansatte og bedrifter som hver dag arbeider med å forvalte og foredle skogens ressurser. Målet var å gi elevene en større forståelse for skogens betydning, verdikjeden i skog, bærekraftig ressursbruk og de mange mulighetene som finnes innen skognæringen.

Prosjektet kombinerte bedriftsbesøk, foredrag, praktiske aktiviteter og egne

arbeidshefter. Mellom samlingene arbeidet elevene med oppgaver knyttet til skogens kretsløp, treslag, klima, biologisk mangfold, produkter av tre og skogens rolle i samfunnet. Slik ble opplevelsene ute koblet til læring i klasserommet.

FRA SKOG TIL SAGBRUK

Prosjektet startet ute i skogen, med besøk i en aktiv hogst der Viken Skog, lokale skogeiere og elever fra Lena-Valle videregående skole viste hvor-

dan moderne skogbruk foregår i praksis. Her fikk elevene lære om hvordan skogen forvaltes, hvorfor vi planter nye trær etter hogst og hvordan skogen kan brukes på en bærekraftig måte.

En viktig samarbeidspartner gjennom prosjektet var naturbrukslinja på Lena-Valle videregående skole. Trond Nordraak og elevene deltok på flere samlinger og ga 7.-klassingene et innblikk i utdanningsmuligheter og framtidige yrkesveier innen skog- og naturbruksfag.

Fra tømmer til ferdig produkt: Benker bygget av 7. trinn i Torpa under utesløydsamlingen.

Videre gikk turen til Lien Sag (Torpa Sag), hvor elevene fikk se hvordan tømmerstokker blir til materialer som kan brukes i bygg og produkter. På Kistefos Møbler fikk de oppleve hvordan tre kan foredles videre til møbler og kvalitetsprodukter. Sammen ga besøkene et konkret bilde av verdikjeden fra skog til ferdig produkt. I samlingen i mai fikk også elevene prøve seg på planting av trær og fikk forståelse av viktigheten av foryngelse av skogen.

SKOGENS HISTORIE OG KULTURARV

Skogen handler om langt mer enn produksjon og industri. På Land Museum fikk elevene lære om hvordan mennesker har levd av og med skogen gjennom generasjoner. Her fikk de innsikt i hvilken betydning skogen har hatt for bosetting, arbeid og hverdagsliv i lokalsamfunnet.

Gjennom møte med Husflidslaget fikk elevene også oppleve hvordan

tradisjonelle håndverksteknikker lever videre i dag. Samlingen viste hvordan kunnskap om naturmaterialer og håndverk er en viktig del av vår kulturarv.

PRAKTISK LÆRING MED EGNE HENDER

Etter å ha lært om råstoffet og historien bak, var det tid for å skape noe selv. Under sløydsamlingene bygde elevene egne benker.

Prosjektet ble mulig takket være materialer sponset av Lien Sag (Torpa Sag). Med trevirke fra lokalt sagbruk fikk elevene erfare hvordan et naturmateriale kan foredles til et nyttig og varig produkt. Arbeidet krevde samarbeid, planlegging, måling og nøyaktighet – og ga mange mestringsopplevelser underveis.

SKOGEN TRENGER FRAMTIDENS FAGFOLK

Gjennom prosjektet møtte elevene folk med ulike yrker og bakgrunner i skogen. →

FAKTA OM SAMLINGENE:

Samling 1: Skogen som ressurs

- ☞ Viken Skog
- ☞ Lena-Valle videregående skole
- ☞ Skogeier Øystein Stokke

Elevene lærte om planting, skogskjøtsel, hogst, bærekraftig skogbruk og skogeierens rolle.

Samling 2: Fra tømmer til produkter

- ☞ Lien Sag (Torpa Sag)
- ☞ Kistefos Møbler

Elevene fulgte tømmerets reise fra sagbruk til ferdige produkter og møbler.

Samling 3: Skogens historie og kulturarv

- ☞ Land Museum
- ☞ Skoghistoriker Ole Helmer Bjørlien Engerlien
- ☞ Husflidslaget i Land

Elevene fikk innblikk i hvordan skogen har formet lokalsamfunnet gjennom generasjoner, og hvordan tradisjonelt håndverk lever videre.

Samling 4: Sløyd på skolene

- ☞ Praktisk arbeid over to dager

Elevene bygde egne benker av materialer sponset av Lien Sag (Torpa Sag) og egen designet tre produkter. De fikk erfare hvordan tre kan foredles til et ferdig produkt.

Samling 5: Framtidens skognæring

- ☞ Lena-Valle videregående skole
- ☞ Skogeier Anders Høst
- ☞ Skogeierlagene i Torpa og Nordre Land

Temaene var utdanning, yrkesmuligheter, framtidens skogbruk og verdiskaping i skognæringen.

Samling 6: Avslutningsutstilling

- ☞ Lokverkstedet på Dokka

Elevene presenterte arbeidet sitt gjennom utstillinger, benker og refleksjoner fra prosjektet. Ordfører, formannskap, lærere og samarbeidspartnere og andre gjester deltok på avslutningen.

Avslutningsutstillingen samlet rundt 100 elever, lærere, samarbeidspartnere, politikere og andre besøkende på Lokverkstedet i juni.

Elevene viste fram produkter, benker og veggaviser fra temaene de hadde arbeidet med gjennom våren under utstillingen på Lokverkstedet på Dokka.

Det ble også stilt ut en oppsummering av hele prosjektet under utstillingen.

Noen arbeidet med skogforvaltning, andre med foredling, håndverk, undervisning eller industri.

Møtene ga et innblikk i de mange jobbmulighetene som finnes innen skognæringen, og viste hvordan skogen skaper verdier og arbeidsplasser langt utover selve skogen.

EN VERDIG AVSLUTNING PÅ LOKVERKSTEDET

Prosjektet ble avsluttet med en felles samling på Lokverkstedet på Dokka, hvor elever, lærere, samarbeidspartnere og inviterte gjester fikk se resultatene av arbeidet.

Hvor prosjektet tar veien videre, får tiden vise, men vi håper dette pilotprosjektet kan videreføres og kanskje også inspirere flere kommuner til å gjennomføre lignende prosjekter i fremtiden.

Ingvild Løken Rognerud,
Skogselskapet i Oppland

Her presenterte elevene det de hadde lært gjennom året, viste fram benkene de hadde bygget og delte erfaringer fra de ulike samlingene. Utstillingen fikk besøk av både ordførere og medlemmer av formannskapet i Nordre Land kommune, som fikk se hvordan elevene hadde fulgt treets reise fra skog til ferdig produkt.

Avslutningen ble en feiring av både læring, samarbeid og lokal verdiskaping.

MER ENN BARE TRÆR

«Fra tre til produkt» har vist hvordan skogen er langt mer enn et sted med

trær. Den er en kilde til arbeidsplasser, fornybare ressurser, kulturhistorie, naturopplevelser og bærekraftige løsninger for fremtiden.

Gjennom seks samlinger har elevene fått følge treets reise fra skog til ferdig produkt. Samtidig har de fått et nytt blikk på hvordan skogen påvirker livene våre hver eneste dag – og kanskje også blitt inspirert til å bli en del av skogens framtid.

For mange ble prosjektet en øyeåpner

for hvor stor betydning skogen har i hverdagen vår. Som en av elevene sa under avslutningsutstillingen:

«Tenk at trær kan brukes til så mye! Det har jeg ikke tenkt på før.»

– Det har vært en spennende vår i Nordre Land. Både lærere og elever forteller at de har lært mye om skogens kretsløp, verdikjede og betydning for samfunnet. Det har vært moro å flytte undervisningen ut av klasserommet og la elevene oppleve skogen

gjennom praktiske aktiviteter og møter med mennesker som jobber i næringen hver dag, sier prosjektleder Ingvild Løken Rognerud fra Skogselskapet i Oppland.

– Hvor prosjektet tar veien videre, får tiden vise, men vi håper dette pilotprosjektet kan videreføres og kanskje også inspirere flere kommuner til å gjennomføre lignende prosjekter i fremtiden. 🌿

Skogselskapet vil ha mer skog inn i samfunnsfaget

Skogselskapet mener skogen er for lite synlig i Utdanningsdirektoratets forslag til nye veiledende innholdslistene for samfunnsfag. I vårt høringsinnspill ber vi om at skogens betydning for klima, verdiskaping, arbeidsliv og bærekraftig ressursbruk kommer tydeligere fram i undervisningen.

Skogselskapet støtter målet om å gi elever bedre forståelse av natur, miljø og bærekraft, men mener flere av forslagene ensidig vektlegger naturtap og miljøutfordringer. Vi etterlyser en mer helhetlig framstilling som også viser hvordan naturressurser brukes, forvaltes og skaper verdier i samfunnet. I høringssvaret peker Skogselskapet på at Norge er en skognasjon, med nær 40 prosent av landarealet dekket av skog. Derfor mener vi at skogen bør brukes som et konkret eksempel når elever skal lære om blant annet bærekraft, klima, arealbruk, arbeidsliv og samfunnsutvikling.

Blant forslagene er mer undervisning om hvordan skogen fungerer som økosystem og fornybar ressurs, hvordan trevirke blir til produkter vi bruker i hverdagen, og hvilken betydning skogbruket har for norsk økonomi og sysselsetting. Skogselskapet

ønsker også større vekt på skogens rolle som karbonlager, klimatilpassing og del av det grønne skiftet.

– En tydeligere synliggjøring av skog og skogbruk vil gi mer relevant og virkelighetsnær undervisning og styrke elevenes forståelse av sammenhengen mellom natur, økonomi og samfunn, skriver vi i vår uttalelse. Vi vektlegger bærekraftsbegrepet som handler om å balansere hensyn til klima og miljø, sosiale forhold og verdiskaping/økonomi – og det er det som er selve øvelsen i vår tid. Å ta kun ett perspektiv er enkelt, sier administrerende direktør i Skogselskapet, Helene Nygaardsvik Ruud.

Videre skriver vi at vi i hovedsak er positive til de veiledende innholdslistene, men mener innholdet i samfunnsfaget bør gi en mer balansert framstilling av både vern og bruk av naturressurser.

HVA ER EGENTLIG DE NYE INNHOLDSLISTENE?

Utdanningsdirektoratet har laget forslag til såkalte veiledende innholdslistene for flere skolefag. Listene skal gi lærere eksempler på temaer, tekster, musikk, historiske hendelser og andre innholdselementer som kan brukes i undervisningen. Målet er å gi elevene flere felles referanser og styrke kunnskapen om blant annet historie, kulturarv og tradisjoner.

Listene er ikke nye læreplaner og er heller ikke pensum. De er frivillige å bruke og skal være et hjelpemiddel for lærerne når de planlegger undervisningen. Det er fortsatt læreplanene som styrer hva elevene skal lære.

Forslagene har vært ute på en åpen innspillsrunde, der både organisasjoner og enkeltpersoner har kunnet komme med synspunkter før de endelige listene blir ferdigstilt. 🌿

Den store plantedagen

SKOGSELSKAPET

Nye trær og ny kunnskap

Gjennom Den store plantedagen har skoleelever over hele landet fått oppleve hvordan et lite tre blir starten på framtidsskogen.

I løpet av uke 22–24 har fylkesskogselskapene invitert skoleklasser til Den store plantedagen. Til sammen ble det gjennomført 13 plantedager fra Agder i sør til Salten i nord, med elever fra 2. til 7. trinn.

Selv om opplegget varierer litt fra sted til sted, er målet det samme: Å gi elevene en praktisk og morsom innføring i skogens kretsløp.

På plantedagene fikk elevene lære hvordan et tre vokser, hvorfor skogen

er viktig for klima og naturmangfold, og hvordan nye trær plantes etter hogst. En gjenganger på mange av plantedagene var quiz, spikking og selvsagt planting.

I Sogn og Fjordane plantet elevene både lauvtrær og bartrær på planteskolens eiendom. Like ved en offentlig badeplass ble det plantet både ved en gangsti og ved en sjøarebekk som trenger vegetasjon i kantsonen. Denne skogen skal på sikt skape en vegg

mellom rekreasjonsområder og biltrafikk, og elevene kan følge med på hvordan den vokser til.

I Agder ble ordtaket «det finnes ikke dårlig vær, bare dårlige klær» naturlig å trekke fram. Dagen bød på øs pøs regnvær, men ble gjennomført med godt humør.

I Møre og Romsdal stod også spikking med skogsnakk på programmet, og tilbakemeldingene fra både elever og lærere var veldig positive.

I Trøndelag tok 7. klasse fra Snåsa skole syklene fatt, og startet og avsluttet dagen med 10+10 km på to hjul. På programmet stod blant annet planting og plantekontroll, altså korrekt utførelse og telling av antall planter per dekar. Skogsdrift og verdikjeden ble også viet oppmerksomhet, og lokalavisa var med på deler av dagen.

I Buskerud tok Skogselskapet Østafjells elevene med på en morsom smakelek, for å demonstrere noen av produktene vi får fra skogen. I Drammen fikk elevene en omvisning på Skjeldrum-saga, hvor Skjeldrum Historielag fortalte om skogbrukets historie og hvordan trær blir til materialer.

Også fra Salten rapporteres det om stort engasjement både for planting og for skogen rundt. En elev kom tilbake dagen etter for å vise sin farmor hva han hadde gjort. Dette er en familie fra Afghanistan, og farmoren var stolt og fornøyd med at gutten hadde vært med på en liten utvikling.

Den store plantedagen bygger på en lang tradisjon. Allerede da Skogselskapet ble stiftet i 1898, samarbeidet organisasjonen med skolene om skogplanting. Fra 1898 til 1947 plantet skoleelever rundt 70 millioner trær.

Mens plantedagen tidligere handlet om å bygge opp igjen skogene, handler den i dag om å gi barn kunnskap om skogens betydning for klima, natumangfold, helse og verdiskaping. Gjennom å plante et lite tre får elevene også et konkret møte med hvordan framtidsskogen blir til. 🌱

DEN STORE PLANTEDAGEN 2026:

- 🌱 Møre og Romsdal
- 🌱 Oppland
- 🌱 Hedmark
- 🌱 Agder
- 🌱 Trøndelag
- 🌱 Sogn og Fjordane
- 🌱 Østfold
- 🌱 Salten
- 🌱 Østafjells

Fra planteskole til plantefelt – her er gjengen ute og planter framtidsskogen. Foto: Jonas Sevcenko

Norges største planteskole var med på Den store plantedagen

Da Den store plantedagen gikk av stabelen over hele landet, var det ikke bare barn, ungdommer og lærere som deltok. Også Skogplanter Østnorge, Norges største produsent av skogplanter, tok turen til Torpa for å plante skog.

TEKST: INGVILD LØKEN ROGNERUD

Skogplanter Østnorge produserer hvert år mange millioner planter som sendes ut til skogeiere. For de ansatte ble plantedagen en mulighet til å følge produktet sitt helt ut i skogen, og oppleve den siste delen av verdikjeden i praksis.

Gjennom dagen fikk de være med på planting og se hvordan arbeidet de gjør på planteskolen danner grunnlaget for framtidens skoger. På sine egne sider trekker de fram hvor verdifullt det er å plante trærne selv. Da blir det ekstra tydelig hvor viktig hvert ledd er for å lykkes med foryngelsen av framtidsskogen, og hvor mye kunnskap og arbeid som ligger bak hvert eneste tre som settes i jorda. Dagen ga også rom for faglig påfyll,

gode samtaler og teambuilding ute i felt. Med plantebelte rundt mage og plantespett i hånda fikk ansatte fra hele organisasjonen oppleve skogen som arbeidsplass og styrke forståelsen for arbeidet som skjer gjennom hele verdikjeden – fra frø til ferdig plante og videre til ny skog.

Vi setter stor pris på at Skogplanter ØstNorge valgte å legge sin plantedag til Torpa. Besøket viser betydningen av å komme seg ut i felt og se resultatene av arbeidet i praksis. Når ansatte som til daglig arbeider med å produsere skogplanter selv står ute og planter framtidsskogen, skapes det både stolthet, kunnskap og en sterkere forståelse for verdien av hvert eneste tre. 🌱

Buskerud videregående skole avdeling Buskerud (i midten) gikk av med seieren i konkurransen og mottok Det gylne gevir. Kongsberg vgs. avd. Saggrenda (til venstre) og Natur vgs, fikk henholdsvis andre og tredje plass.

Buskerud vgs. avd. Buskerud, Kongsberg vgs. avd. Saggrenda, Natur vgs. Kjelle vgs. og Kalnes vgs. deltok med to lag hver. Følgende aktører stilte med post og postmannskap: Viken Skog (volumberegning og luftgeværskyting), Glommen Mjøsen Skog (lastbærer og øksekast), ETA Norge (vedstabling og quiz), Buskerud Bonde- og Småbrukarlag (og mannskap fra Oslo og Akershus; samvirker, hvem + rolle i landbruket og melking av treku), Akershus Bondelag (miljøtiltak i landbruket, navngi og beskrive), Norges Vel (kornarter, smake på og navngi), Norges Vel (pizzabaking i gassovn), EMPET og Natur vgs. (bandasjeringsoppgave hestefigur), Natur vgs. (feltsøk og oppføring med hunder) og Felleskjøpet (presisjonskjøring med traktor og frontlaster. I tillegg stilte disse med stand: SOA, Vea og Norsk Gartnerforbund

59°Topptur 2026

Naturbrukselever konkurrerte om Det gylne gevir

I strålende aprilvær samlet nærmere 200 elever, lærere og aktører fra naturbruksnæringen seg på Hellerud gård til årets 59°Topptur. Gjennom praktiske oppgaver, faglige utfordringer og godt samarbeid fikk naturbrukselevne vist fram både kunnskap, ferdigheter og engasjement. Til slutt kunne Buskerud videregående skole avdeling Buskerud løfte vandrepokalen Det gylne gevir.

59°Topptur er Norges største konkurranse for elever på naturbruk i videregående skole. Arrangementet samler elever fra naturbruksskoler i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, og er samtidig en viktig møteplass mellom skolene og næringslivet.

NATURBRUK ER AVGJØRENDE FOR FRAMTIDA

Arrangementet ble innledet av Ida Marie Strekerud fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Hun takket elevene for at de har valgt en utdanning samfunnet er avhengig av.

– Samfunnet trenger folk som forstår naturen, som respekterer den, og som vet hvordan vi kan bruke den uten å overforbruke. Her er dere løsningen. Dere er ute i naturen. Dere vet hvordan mat produseres. Dere lærer å ta vare på jorda, dyra, skogen og havet. Det er ikke bare viktig – det er helt avgjørende. Tusen takk til dere som har valgt naturbruk. Vi heier masse på dere, sa Strekerud.

LÆRING GJENNOM PRAKTISKE UTFORDRINGER

Elevene skulle i løpet av dagen samarbeide innad i laget på 6-8 elever per

lag om å løse like mange naturbruksrelaterte praktiske og teoretiske oppgaver som det var påmeldte lag. Oppgavene lages av næringsaktørene, og det er også de som bemanner postene på arrangementsdagen. Oppgavene er av praktisk sort og skal være relatert til det elevene lærer i løpet av sin utdanning innen Naturbruk og videre spesialisering på vgs.

Elevene fikk blant annet prøve seg på presisjonskjøring med traktor og frontlaster, vedstabling, volumberegning i skog, øksekast, melking av treku, bandasjering av hest, feltsøk med hund, korn-

kunnskap og pizzabaking. I tillegg måtte alle lagene løse en rekke teorisørsmål. Mellom konkurransepostene samlet elever, lærere og næringsaktører seg til en felles festlunsj. Her var målet å skape en arena der framtidige kollegaer kunne bli kjent med hverandre og bygge nettverk.

HEDRET ÅRETS NATURBRUKSELEVER

Under lunsjen ble også Naturbruksstipendet delt ut. Hver av naturbruksskolene nominerer én elev som har utmerket seg gjennom skoleåret, vist stor utvikling og bidratt positivt til skolemiljøet.

Stipendet på 5 000 kroner ble delt ut av Statsforvalteren. Naturbruksstipendet skal motivere elever til videre innsats og synliggjøre betydningen av naturbrukskompetanse for framtidens samfunn.

ET SAMARBEID MELLOM SKOLE OG NÆRING

Årets arrangement ble planlagt og gjennomført i samarbeid med Natur videregående skole og Norges Vel. Natur videregående stilte også med en stor gruppe elever som bidro med alt fra servering og speakertjeneste til

”
Samfunnet trenger folk som forstår naturen, som respekterer den, og som vet hvordan vi kan bruke den uten å overforbruke. Det er ikke bare viktig – det er helt avgjørende. Tusen takk til dere som har valgt naturbruk. Vi heier masse på dere.

Ida Marie Strekerud fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

praktisk gjennomføring og heiagjeng. Elever fra Lørenskog vgs. avd. Restaurant og matfag lagde og serverte maten til arrangementet.

DET GYLNE GEVIR TIL BUSKERUD

Etter en jevn konkurranse var det Buskerud videregående skole avdeling Buskerud som kunne juble høyest. Vinnerlaget tok med seg vandrepokalen Det gylne gevir tilbake til skolen, der den får hedersplass fram til neste års konkurranse.

59°Topptur arrangeres av Skogselskapene i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i samarbeid med naturbruksskolene og næringsaktører i regionen. Arrangementet ruller mellom fylkene, og viser hvert år fram det beste naturbruksutdanningen har å by på.

BIDRAGSYTERE

Arrangementet er sponset av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Landbruksrådet Øst, Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Årets arrangement ble i tillegg sponset av Lillestrøm kommune og Regionkontor landbruk (Lørenskog, Rælingen og Oslo). Samt aktørene som bidro med å lage oppgaver, stille med post og utstyr, og bidro med spons av premier. Velg Skog sponset også premier. Naturbruksstipendet er sponset av Statsforvalteren i ØBOA og Landbruksstipendiat i Buskerud og Østfold. 🍀

Skogselskapet og Skogkurs ønsker velkommen til skogssej. Foto: Elise Kleiva/Norsk Friluftsliv

Internasjonal nysgjerrighet på naturundervisning

Solen strålte, Sognsvann lå blankt og sommergrønt, og Norge viste seg fra sin aller vakreste side da deltakere fra hele verden samlet seg til utfaglige sesjoner 25. juni.

TEKST: KARL HENRIK SKINSTAD BERKE

Anledningen var IOERC 2026 (International Outdoor Education Research Conference), der Norsk Friluftsliv hadde invitert med seg utvalgte organisasjoner som arbeider med formidling av naturkunnskap. Målet var å gi konferansedeltakerne et praktisk innblikk i hvordan naturen kan brukes som læringsarena.

Deltakerne kunne velge mellom to uteøkter fra et variert program med temaer som turmat fra hele verden, trygghet i lærerrollen ute med elever, kart og orientering, norsk og matematikk i friluft, ville delikatesser og ikke

minst: «En skog, tusen muligheter».

Det var kanskje ikke helt overraskende at nettopp denne økten ble ledet av Skogselskapet, i samarbeid med Skogkurs. Og skal vi dømme etter oppmøtet, var interessen stor. Her deltok mennesker fra Canada, USA, Mexico, Portugal, Australia, Singapore, Japan, Nederland, Tyskland, Frankrike, Sveits, Østerrike, Slovenia, Estland og Finland.

Når mennesker med interesse for natur, læring og friluftsliv møtes, blir det sjelden pinlig stillhet. Samtalene gikk lett, spørsmålene kom raskt, og

engasjementet var stort. Det ble tydelig at naturundervisning gjennomføres på svært ulike måter rundt om i verden. Likevel er hensikten ofte den samme: Å gi neste generasjon kunnskap, undring og nysgjerrighet, og kanskje en lyst til å søke seg tilbake til naturen for å lære enda mer.

I vår økt brukte vi et velprøvd grep fra mange av Skogselskapets skoleskog-dager: Vi lot deltakerne spikke. Det enkle er ofte det beste – når hendene er opptatt, blir praten gjerne både

Snorre Synnøvevd fra Skogselskapet innleder spikkevettreglene til deltakere.

Karl Henrik S. Berke fra Skogselskapet forklarer spikketeknikker til deltakere fra Singapore. Foto: Elise Kleiva/Norsk Friluftsliv

roligere og bedre. Rundt spikkingen fikk vi gode samtaler om skog, læring, trygghet, bærekraft og hvordan praktiske aktiviteter kan åpne døren til større temaer.

For Skogselskapet og Skogkurs var det viktig å formidle at arbeid rettet mot barn og unge handler om mer enn å lære navn på treslag eller teknikker for å ferdes ute. Det handler også om å skape forståelse for at naturen og skogen må tas vare på, samtidig som skogen er en viktig ressurs som skal brukes klokt og bærekraftig.

Ved Sognsvann denne junidagen ble det tydelig at skogen har en helt egen evne til å samle mennesker. På tvers av land, språk og undervisningstradisjoner møttes deltakerne i en felles nysgjerrighet: Hvordan kan vi bruke naturen bedre som læringsarena?

Svaret er kanskje ikke likt i Canada, Japan, Mexico eller Norge. Men utgangspunktet er det samme: En skog kan romme tusen muligheter! 🌿

Landsmøte med nytt styre

Skogselskapet samlet 4.–5. mai tillitsvalgte og administrasjon fra hele landet til landsmøte i Trøndelag. Alle de 15 fylkesskogselskapene var representert, i tillegg til direktemedlemmet Skogkurs.

Samlingen bød på faglig program om blant annet bynært skogbruk, droneteknologi og kommunikasjon, før de formelle landsmøteforhandlingene.

Årsmeldinger og regnskap for 2024 og 2025 ble enstemmig vedtatt. Landsmøtet behandlet også et forslag om geografisk representasjon i styret, og vedtok at valgkomiteen skal legge vekt på dette i sitt arbeid.

Line Henriette Holten ble gjenvalgt som styreleder. Monica Grindberg ble valgt til nestleder, mens Bente Dyrnes Aarø, Tor Håvard Sund, Gaute Nøkleholm og ansattrepresentant Ruben R. Bøtun utgjør det øvrige styret.

Les mer fra landsmøtet på Skogselskapets nettsider.

Dr. Christian Heitmann
(1848–1913, Distrikslege
i Ytre Sunnhordaland
1889–1913.

Fakta om Hisøy:

- Hisøy beskrives som en grønn oase i skjærgården, og ligger mellom Bømlo og Fitjar, like utenfor Rolvsnes
- Skogkledd med en rekke ulike treslag fra ulike steder i verden
- Kan nåes med båt, ingen rutebåter
- Det finnes en hytte med svært enkel standard på øya som kan leies gjennom Bømlo kommune
- Det er forbud mot åpen ild på øya.
- Den nye bryggen er et resultat av godt samarbeid mellom legatet, Friluftsrådet Vest og Bømlo kommune.

Det trengs syv femteklassinger for å holde rundt øyas største sitkagran.

Ny brygge på spennende skogøy

I mai ble det nye bryggeanlegget på Hisøy i Bømlo kommune offisielt åpnet. Brygga skal gjøre det enklere for allmennheten å ta i bruk øya og oppleve den særegne skogshistorien som finnes der.

TEKST: KARL HENRIK SKINSTAD BERKE

Åpningen ble markert på skikkelig vis, med barnesang fra 5. klasse ved Rubbestadneset skole, taler, snorklipping ved ordfører Morten Helland i Bømlo kommune, og selvsagt kake. Været viste seg fra en typisk vestlandsk side, med både regn og vind.

Hisøy er en øy med en helt spesiell historie. For mer enn 100 år siden ble øya brukt som utgangspunkt for et veddemål mellom distrikslege Christian Heitmann og presten. Spørsmålet var enkelt, men ambisiøst: var det mulig å skogkle denne karrige øya ute i havgapet?

Presten hadde liten tro på prosjektet. Men tiden skulle vise at distrikslegen fikk rett. I dag står Hisøy som et levende bevis på at det faktisk lot seg gjøre. Øya rommer nå en rekke ulike treslag, både kjente og mer fremmede,

blant annet vanlig gran, lerk, sequoia, furu, sitkagran, edelgraner og mye mer.

Men hvorfor fikk distrikslegen egentlig øynene opp for nettopp denne øya? Forklaringen er både enkel og praktisk: Den lille øya hadde et tjern med ferskvann. På den tiden reiste distrikslegen rundt til beboerne på øyene med dampbåt, og ferskvann var nødvendig å fylle på underveis.

Med den nye brygga blir det nå lettere for flere å komme i land og bli kjent med Hisøy. Øya er ikke bare et spennende friluftsmål, men også et tydelig eksempel på skogreisingshistorie, pågangsmot og troen på at det er mulig å skape noe grønt og livskraftig, selv der utgangspunktet kan virke karrig.

Hva er så forbindelsen mellom Hisøy og Skogselskapet?

Skogselskapet har helt siden etabler-

ingen arbeidet for å fremme skogens betydning og muligheter. Nettopp derfor var det naturlig at Skogselskapet fikk en rolle da Distrikslege Heitmanns legat ble opprettet.

Ved etableringen av legatet var det et ønske at både fylkesskogselskapet i Bergen og Hordaland og Det norske Skogselskap skulle ha funksjoner i legatets styre. I tillegg har Bømlo kommune en kommunalt oppnevnt representant i styret.

På denne måten er Hisøy ikke bare et lokalt natur- og friluftsområde, men også en del av Skogselskapets historie og formål: å vise hva skog kan bety, også på steder der utgangspunktet kanskje ikke skulle tilsi at skogen kunne få særlig gode vilkår. ➤

Idar Martin Grasdøl (Bømlo kommune), Karl Henrik Skinstad Berke (Skogselskapet), Morten Helleland (ordfører i Bømlo kommune) og Solveig M. Myge (Friluftsrådet vest).

FUNFACT:

Den første trebryggen på Hisøy ble bygget i 1951. På grunn av forfall måtte den imidlertid skiftes ut allerede i 1969. Den nye brygga fikk da en ganske spesiell tilpasning: Den måtte ikke være for bred, for da kunne ungdommen finne på å bruke den til dans, og slikt kunne man visst ikke akseptere. Den nye bryggen som nå venter på å bli tatt i bruk av besøkende, har heldigvis ingen slike begrensninger. Her er det naturligvis lov å ta seg en svingom.

Elektrisk stemning i skogen

Praten er allerede godt i gang når vi møter to av skogsarbeiderne fra Mathiesen Eidsvold Værk, Fredrik Haugjord Rølsåsen og Bjørn Ivar Nygård, sammen med Sverre Brynjulfsrud fra Husqvarna, i åsen vest for Hurdalssjøen. Temaet er elektrisk utstyr i skogen. Fordeler, ulemper, muligheter og alt om hverandre.

TEKST: KARL HENRIK SKINSTAD BERKE

Elektriske ryddesager og motorsager må fortsatt kunne regnes som ganske nytt i skogbrukssammenheng. Likevel er det liten tvil om at utviklingen har kommet langt. Fredrik og Bjørn fra Mathiesen Eidsvold Værk er i hvert fall ikke vanskelige å be når de blir spurt om erfaringene sine.

– Jeg har kun brukt elektrisk ryddesag siden 2020, og skal aldri tilbake til bensinsag att, sier Fredrik kontant.

Når han litt senere forteller at han

har ligget på rundt 1500 dekar ryddet årlig, skjønner vi raskt at han vet hva han snakker om. Det er ikke mange i Norge som kan vise til et slikt omfang over flere år. Helt overraskende er det kanskje likevel ikke. Fredrik er nemlig tredje generasjons skogsarbeider hos Mathiesen Eidsvold Værk.

SATSER PÅ ELEKTRISK UTSTYR

Sverre Brynjulfsrud fra Husqvarna har med seg noen ordentlige godbiter.

Blant annet viser han frem et nytt og kraftig batteri som skal vare betydelig lenger enn tidligere modeller. I tillegg har han med en skikkelig bamse av en elektrisk motorsag. Her er det tydelig at Husqvarna tar satsingen på elektrisk utstyr til skogbruket på fullt alvor.

Mens praten går, tar Sverre stadig frem telefonen. Ikke for å sjekke værmeldingen eller svare på meldinger, men for å ta bilder og sende dem direkte videre til utviklingsavdelingen. Innspill fra brukerne går rett tilbake til dem som utvikler utstyret. Målet er enkelt: sluttbrukeren skal få en best mulig opplevelse i skogen.

Et av produktene som vekker nysgjerrighet, er den nye hjelmen Husqvarna skal lansere. På hjelmen sitter det en mikrofon. Vi må naturligvis spørre om dette virkelig har noen hensikt. Bråker det ikke altfor mye når man går med ryddesag?

Det avviser alle tre raskt. De forteller at de faktisk kan høre fuglene synge mens de driver med rydding.

De elektriske ryddesagene er selvsagt ikke helt lydløse. Det blir fortsatt lyd når sagbladet går rundt i stor fart, og når bladet biter seg fast i stammene som skal kappes. Men lydnivået er på et helt annet nivå enn med tradisjonelt bensindrevet utstyr.

Så stille har det blitt at karene ofte kan snakke i telefon mens de er i full gang med ungskogpleien. Det skyldes både mer stillegående maskiner, og gode, støyreducerende hørselvern. Og hjelmen, den bruker de selvfølgelig.

– Vi dropper aldri hjelmen, kommer det kontant.

For selv om man er erfaren, og selv om utstyret blir både lettere, stillere og mer behagelig å bruke, gjelder de samme reglene i skogen som før: Man vet aldri når neste tre kan komme overraskende. Erfaring er godt å ha, men hjelmen er fortsatt en av skogsarbeidernes aller beste venner.

INVESTERINGEN SOM MÅ REGNES HJEM

En diskusjon om elektrisk utstyr kommer likevel ikke utenom ett tema: investeringskostnaden.

Det er liten tvil om at elektrisk utstyr

FAKTA:

- Ifølge våre nye skogsvenner Bjørn og Fredrik fra Mathiesen Eidsvold Værk (MEV), kan bruk av elektriske ryddesager gi en betydelig økonomisk besparelse sammenlignet med bensindrevne alternativer.
- Basert på deres erfaringer kan besparelsen over en periode på to år ligge på rundt 45–50 prosent. Den viktigste årsaken er reduserte utgifter til bensin, selv om kostnader til lading av batterier naturligvis også må regnes med.
- Selv om elektrisk utstyr ofte innebærer en høyere investering i starten, kan regnestykket derfor bli svært gunstig over tid.
- Det er likevel viktig å understreke at dette er erfaringer fra profesjonell bruk, med høy utnyttelsesgrad og mange driftstimer i skogen.

koster mer i innkjøp, og kan virke som et stort steg å ta. Samtidig er det viktig å se på hele regnestykket. Bensin er også en betydelig kostnad gjennom utstyrets levetid, og etter tilstrekkelig med ladinger begynner forskjellen å jevne seg ut.

For profesjonelle aktører handler det derfor ikke bare om innkjøpspris, men om drift, vedlikehold, arbeidsmiljø og planlegging.

– Hva gjør du hvis du kommer fram til feltet du skal rydde, og har glemt å lade batteriene?

Fredrik smiler. – Det gjør du bare én eller to ganger når du er proff.

Han legger ikke skjul på at bensinkanne fortsatt har én praktisk fordel: Har du glemt bensin, er det ofte relativt raskt å få tak i en ny kanne. Batterilading tar derimot fort rundt 45 minutter per batteri. Derfor handler overgangen til elektrisk utstyr også om gode rutiner.

INNHERTER IDEER

Gutta drømmer om egne batterirack i de elektriske firmabilene sine. Da kunne fire til seks batterier lades over natten,

Fredrik Haugjord Rølsåsen demonstrerer kraften i elryddesagen.

Fredrik Haugjord Rølsåsen, Bjørn Ivar Nygård og Sverre Brynjulfsrud i elektrisk diskusjon.

samtidig som bilen uansett står til lading hjemme i garasjen.

Representanten fra Husqvarna kunne fortelle at slike løsninger slett ikke er utenkelige. De har allerede systemer for lading fra bil, men ideen om et mer tilpasset batterirack tente han tydelig på. Batterier som er 80 prosent fulladet på kun 12 minutter er dessuten på markedet veldig snart. Ideen om «laderack» tar han med seg hjem.

Husqvarna er en merkevare med lange tradisjoner. Selskapet ble etablert i 1689, den gang som våpenprodusent, og har siden 1959 levert utstyr til skogbruket gjennom sine motorsager. Siden den gang har utviklingen gått i retning av stadig mindre støy, lavere vibrasjoner,

bedre sikkerhet, kjedebremser og lettere utstyr.

Med så lang fartstid i skogen er vi kanskje nå inne i tredje generasjon motor- og ryddesagbrukere som sverger til produsenten fra Sverige. Husqvarnas hovedkontor ligger like sør for Jönköping, og forsyner store deler av verden med sine kvalitetsprodukter til skogbrukere i alle verdens land.

JOB:U-PARTNER OG SAMARBEID MED SKOGSELSKAPET

For Husqvarna er samarbeidet med Skogselskapet verdifullt. Begge har sitt utgangspunkt i en lang historie knyttet til skogen, men også tydelige ambisjoner om å bidra til utvikling. Sammen kan vi →

MEDLEMSFORDEL:
Som Skogselskapet-medlem får du
10% rabatt
på skogrelaterte produkter hos Husqvarna-forhandlere

Se alle fordelene

kombinere kompetanse, nettverk og lokal tilstedeværelse for å styrke interessen for skogbruk, og sikre riktig kunnskap og godt utstyr hos brukerne.

Ikke minst trekker Husqvarna fram samarbeidet om Skogselskapets JOB:U. Satsingen på ungdom i skogen opplevs som både viktig og fremtidsrettet. Å vise fram skogen som et sted for læring, erfaring, mestring og innsikt i en viktig næring, er avgjørende for framtiden både for skogbruket og for skogen. I den forbindelse er det også på sin plass å nevne at Husqvarna er en raus samarbeidspartner i prosjektet. De bidrar med redskap og utstyr av høy kvalitet til ungdommene som får prøve seg i praktisk arbeid i skogen.

INNOVASJON

Tilbake i skogen, sammen med våre tre nye venner, spør jeg om de har en drøm om det ultimate redskapet.

Da kommer vi ikke utenom både roboter og droner. Fredrik drar litt på det. Han vil jo ikke gjøre seg selv overflødig. Men tanken på å kunne styre sin egen lille flokk med «ungskogpleie-roboter» synes han likevel er spennende.

Sverre følger raskt opp:

– Droner hadde også vært stilig. De etterlater seg lite spor, og de kan jobbe ganske stillestående.

Likevel er alle tre enige om én ting: Mennesket skal ikke være fraværende i skogen. Teknologien kan gjøre arbeidet lettere, stillere og mer effektivt. Den kan redusere belastning, kutte utslipp og gjøre hverdagen bedre for dem som jobber ute. Men det avgjørende blikket for skogen, det er det fortsatt mennesket som har. ☞

BERGEN OG HORDALAND

Familieskogdag samla små og store i Fusa

Nær 100 små og store tok turen til Russhagevegen i Fusa då Midthordland skogeigarlag, FramTre og Skogselskapet Bergen og Hordaland inviterte til familieskogdag laurdag 30. mai. Anledninga var opninga av ein ny skogsveg.

Målet var å vise fram skogen som arena for både læring, aktivitet og verdiskaping. Programmet baud på alt frå skogsmaskiner og planting til fuglekassebygging, skogquiz og Da Vinci-brubygging. Skogselskapet Bergen og Hordaland stod for familieaktivitetane. Fuglekassebygginga vart raskt ein av dagens mest populære postar, og køen vart lang. Med hjelp frå foreldre og fleire skrumaskiner i sving vart det bygd nær 30 fuglekassar som fekk bli med heim. Samstundes diskuterte både barn og vaksne kva fuglar som kunne tenkjast å flytte inn.

Også skogquizen samla mange deltakarar, både unge og eldre, medan Da Vinci-brua fascinerte med kor sterk og stabil ei bru kan vere utan skruar eller spikar.

For dei som ville lære meir om skogbruk, viste FramTre korleis planting etter hogst blir gjennomført. Deltakarane fekk både innføring i regelverket og praktisk opplæring i god planteteknikk. Om lag

120 skogplanter vart sette i jorda i løpet av dagen.

Skogselskapet presenterte òg arbeidet med haustbare utmarksressursar, eit prosjekt i samarbeid med Landbruksdirektoratet. Gjennom informasjon og smaksprøver fekk dei framførte lære meir om jakt, fangst og andre ressursar frå skog og utmark, og korleis slike aktivitetar kan skape interesse for friluftsliv og natur.

Rundt arrangementet var det utstilling av hogstmaskiner, lastberarar, traktorar og anna skogutstyr. Mange nytta høvet til å studere maskinane på nært hald og slå av ein prat med entreprenørar og skogfolk.

Trass i ein litt grå start på dagen letta vêret, og stemninga var god gjennom heile arrangementet. Med skogskaffi, mat, aktivitetar og fagleg innhald vart familieskogdagen ein møteplass der barn, familiar, skogeigarar og andre skoginteresserte kunne oppleve skogen frå mange ulike sider. ☞

INNLANDET

Skogdag med Innlandet fylkesting og 125 årsfeiring av Skogselskapet i Hedmark

Skogselskapet i Hedmark og Oppland har et prosjekt med skogdager for politiske beslutningstakere, hvor det var Innlandet fylkesting sin tur til å få skogfaglig påfyll. De daglige lederne, Ola Gram Dæhlen og Knut Arne Gjems, holdt foredrag om skogen i Innlandet i fylkestingssalen, før vi satte kursen mot Vang allmenning og Gåsbu skistadion.

Daglig leder i Vang Allmenning, Ola Bergestuen, ønsket velkommen, og la vekt på utfordringene de møtte med å drive skogbruk i bynære områder. Max Ivan Lindkjølen sto klar med maten og det ble servert «fjørhana» (tiur) til forrett og nydelige delikatesser fra skog og vilt. Noen av de 20 millioner middagsporsjoner som jegere høster i Norge årlig ble servert. Så var det underholdning: Thor Gotaas leverte historier som var like saftige som viltkjøttet.

Under skogvandring rundt Gåsbu fortalte Gudmund Northun, direktør i Glommen Mjøsen, om skognæringas utfordringer.

Bent Roger Hegg fortalte om Skogselskapet i Hedmark sin historie og offentlig skogforvaltning.

Arne Ivar Øvergård, styreleder i Skogselskapet i Hedmark fortalte om produkter som skog kan foredles til. Arne Ivar har jobbet over 10 år som direktør hos Stora Enso.

Eva Skagestad, direktør i Skogkurs, avsluttet skogvandringen med å fortelle om viktigheten av rett kompetanse. Så ble dagen rundet av med 125-årsjubileumskake og tale av fylkesordfører Breen, som hadde fylkesblomsten skogstjerne bak øret.

Breen var over seg av begeistring over skogdagen, kunnskap, mat og gode historier, og håpet en skogdag med Skogselskapene i Innlandet kunne bli en tradisjon også for kommende fylkesting. ☞

Skogvandring på Gåsbu.

Fjørhana (tiur) og historier til forrett med daglig leder Knut Arne Gjems og Max Ivan Lindkjølen.

Arne Ivar Øvergård, styreleder i Skogselskapet i Hedmark.

TRØNDELAG

I sporene av tjære, kull og historie – vellykket skogsvandring på Sandholtan

Vår eiendom er rik på kulturminner i skog. Siden vårt årsmøte ble lagt til eiendommen samme dag, ble det også gjennomført en kulturminnevandring med kulturminner i skog som tema.

Kulturminnevandringen startet ved at Klevsmias Venner redegjorde for restaurering av smia og de hadde utstilt produkter fra smia – plantehakke (fra Norsk Skogmuseum), blinkøkser, tømmerbiler, snekkerbiler, bjønn, medrag, sponkniv, tollekniv, vippeklinker, svjern, kuklave samt diplomer fra vippeklinker, svjern 1902 til 1930. I tillegg ble det informert om andre produkter som skal inn i smia etter hvert – bl.a. plog og støtting. Ferden gikk videre til Sandåa der Folke Forfang fra Orkdal Historielag fortalte om sagbruksdrift på 1600-tallet. I Sandåa var det ifølge skatteliste sagbruk allerede fra 1635. Den gang var det hovedsakelige borgerskapet og prestene som stod for eierskap i sagbruksdriften. De hadde kontaktene til verden der ute, og økonomi til å drifte aktiviteten. Råstoffet den gang var grove dimensjoner, og trolig mer furubasert enn det vi har i dagens skoger.

Fra Sandåa beveget forsamlingen seg oppover i landskapet og møtte ei myr med fire tjæremiler. Førsteamanuensis Ole Risbøl ved NTNU Vitenskapsmuseet redegjorde for den særegne tjæreproduksjonen i den sørlige del av Trøndelag. En produksjon som foregikk i kontakt med vann. Produksjon og eksport av tjære skjedde i stor grad samtidig med sagbruksdrift. Skattelister viser at eksport av tjære fra Trondheim var betydelig under 1600-tallet, og tjæra ble skipet ut langt ut i verden med hollenderne. Den foreløpig eldste tjæremila på Sandholtan er datert til 1645 med årringanalyse. Det er også datert noen miles med

C14-teknologi som tilsier middelalder, men her er det stor grad av usikkerhet. Restproduktet i tjæreproduksjonen var kull. Dette kullet var godt egnet til smiing. En hundremeter til inn mot foten av lia lå tre kullmiler. Hovedfagsstudent ved NTNU, Mats Sporse, fortalte om kullproduksjonen til metallfremstilling, og sine undersøkelser om mulige gjenbruk av miler. Gjennom arkeologiske teknikker skal det være mulig å se om miler er brukt flere ganger. Sandholt-eiendommen blir derfor brukt som et laboratorium for slike undersøkelser. Resultatet av undersøkelsene må vi vente på i spenning. ☞

Et knippe av produktene fra smia.

Klevsmias Venner og Skogselskapet orienterte om prosjektet.

Smedene deltok på 5 utstillinger – her er diplomer fra Trondheim og Bodø.

OSLO OG AKERSHUS

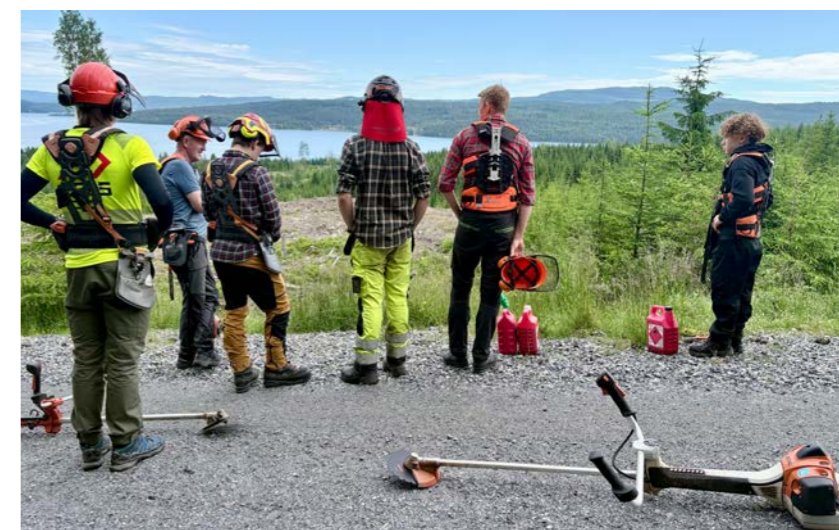
En liten aktivitetsrapport og sommerhilsen til våre medlemmer

Skogselskapet i Oslo og Akershus har hatt en innholdsrik vår. Vi har gjennomført en rekke arrangementer og lagt ned stor innsats i formidlingen av skogsaken.

Våre aktiviteter har vært godt besøkt, med ventelister og stor interesse. Vi har blant annet arrangert skogkvelder og veiledet nye og uerfarne skogeiere, gjennomført skoleskogdager, jobbet aktivt med rekruttering, holdt lærerkurs for studenter, samt gjennomført oppdrag og prosjekter for statsforvalter og kommuner. I tillegg har vi bistått i etablering av flere bioenergianlegg og avholdt årsmøte med fagprogram hos Løvenskiold i Nordmarka. Nå er også JOB:U i gang, med sommerjobb i skogen for ungdom.

9. august starter vi opp igjen med Barnas skogdag på Eidsvoll, før en ny og minst like aktiv høstsesong tar til.

Takk til alle våre medlemmer som støtter oss i dette viktige arbeidet. ☞

HELEGELAND

Årsmøte i Helgeland Skogselskap

Årsmøte 2026 ble gjennomført lørdag 13. juni på Meyergården i Mo i Rana.

I tillegg til ordinære årsmøtesaker var det velkomsthilsen ved ordfører i Mo i Rana Geir Morten Waage. Likeså fylkesråd for næring i Nordland Svein Eggesvik. Begge avslørte godt over middels kunnskap om skog. Likeså en positiv holdning til skog både som næring, rekreasjon og i et klima- og miljøperspektiv.

Adm. direktør i Det norske Skogselskap, Helene Nygaardsvik Ruud, holdt foredrag om hvordan vi fram-snakker skogbruket i det norske stor-

samfunnet. Et foredrag som vekket begeistring i forsamlinga.

Ingen i styret var på valg. Både styreleder Magnar Johnsen og nestleder Bernt-Håvard Øyen ble enstemmig gjenvalgt med akklamasjon. Direktør i Det norske Skogselskap ga uttrykk for at Helgeland Skogselskap er et svært engasjert skogselskap.

De siste måneder har det på Helgeland vært oppslag, leserinnlegg og kommentarer i media og hos andre meningsberettigede om skogbruk og skogforvaltning. Årsmøte i Helgeland Skogselskap vedtok en årsmøte-

Fra venstre: Ordfører Geir Waage, Svein Øien Eggesvik (fylkesråd for næring i Nordland), Helene Nygaardsvik Ruud (adm. dir. i Det norske Skogselskap) og Magnar Johnsen (styreleder i Helgeland Skogselskap).

resolusjon om bærekraftig skogbruk. Årsmøtet anmoder om at blikket løftes og at enøyde oppfatninger om skog kan bære aldeles galt av sted.

RESOLUSJON FRA ÅRSMØTET I HELGELAND SKOGSELSKAP:

Bærekraftig skogbruk – om å løfte blikket

Kyststrøkene i Norge har stor underdekning av tømmer og trevirke. Et eksempel: Innbyggerne i Nordland fylke har i dag en trebruk tilsvarende et tømmerforbruk på 550–600 000 kubikkmeter. Selv med betydelig økning har avvirkingen de siste årene kommet opp i tredjeparten. Og driftsøkonomisk er det de virkesrike plantefeltene med vanlig gran og sitkagran det er mulig for entreprenører og skogeiere å få positivt rotnetto fra.

De siste månedene har det i regionavisene på Helgeland vært flere oppslag, leserinnlegg og kommentarer fra redaktører og andre meningsberettigede om skogbruk og skogforvaltning. Noen synes det hogges for hardt i plantefeltene, andre påpeker at kystlandskapet gror til med trær, noen synes det plantes for mye sitkagran, andre ser seg lei trær og skog nær strender, inntil stier, kraftlinjer, hytter og hus. Noen vil ikke ha skogs- og traktorveier og atter andre nærer bekymring for det biologiske mangfoldet. Det er lite å si på engasjementet!

Utfordringene med å bruke monokulturen er at perspektivet på hvorfor man i sin tid valgte å plante skog langs

kysten, etter århundrer med overutnyttelse, forsvinner. Vi nærmer oss 5,7 millioner mennesker i Norge, og bare siden 1955 da skogreisninga for alvor startet opp, har vi blitt om lag 2,2 millioner flere mennesker. Flesteparten bor i trehus og vi anvender tre til det aller meste, papir, emballasje, kjemi og energi. Det siste tiåret har forbruket av trevirke per innbygger vært på 2,2–2,7 kubikkmeter per år, inkl. eksportvolumet. Ikke alle har fått med seg at de politiske ambisjonene om å øke trebruken for å erstatte fossil kilder, er store. Samtidig skal vi sikre vern på 10 prosent av våre skogarealer. En lite diskutert følge av denne politikken er bl.a. at presset på de gjenværende bruks- og produksjonsarealene øker.

85 prosent av Norges skogareal er i private eie. Motivene den enkelte skogeier har for driften varierer sterkt, men at skogeieren har et mål om å skaffe inntekter fra arealene bl.a. fra skogbruk og jakt, er grunnleggende for økonomisk bærekraft. Hvilke disposisjoner som den enkelte skogeier foretar seg med planting, ungskogpleie, tynning og foryngelseshogst vil påvirke de fremtidige inntekts- og kostnadsstrømmene.

Å skape robuste skoger, med plante-materiale godt tilpasset det klimaet vi venter fremover, og gjennom gode skjøtselstiltak, må det jobbes kontinuerlig med.

God skogforvaltning handler i bunn og grunn om, i et langsiktig perspektiv, å gjøre veloverveide og kunnskapsbaserte disposisjoner. De valg som ble tatt for 50–100 år siden, enten man liker dem eller ikke, styrer i dag hva som kan høstes. De valgene som tas i dag påvirker hva våre barnebarn kan høste av. I et samfunnsperspektiv burde flere være bekymret over at en tredjedel av foryngelsesarealet langs kysten fortsatt ikke tilplanter etter hogst. Årsaken er sammensatt, men mangelfull oppfølging lokalt og kunnskapsmangel pekes på som to viktige grunner. Det er derfor ikke til å undres over at våre ministre i Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet har sendt bekymringsbrev til landets kommuner og innstendig bedt dem om at foryngelsesplikten innskjerpes. Årsmøtet i Helgeland Skogselskap ber om at deres bekymringer nå også følges opp med praktisk handling. ☞

Norsk Skogbruk har nylig besøkt Helgelandskysten. Skog & miljø gjengir her utdrag av artiklene. For full versjon, se utgave 6/2026 av Norsk Skogbruk, eller nettsiden norsk-skogbruk.no

Skogselskapets medlemmer får medlemspris på Norsk Skogbruk:

1 års abonnement med papirutgave, inkl. digital tilgang:

934,- (veil. 1100,-)

1 års abonnement med kun digital tilgang:

700,- (veil. 940,-)

Les mer og bestill her: norsk-skogbruk.no/abonnement

Høster uten å så

Skogselskapet var i sin tid sentralt i skogreisninga på Helgeland. På noen tiår ble store skogressurser etablert. Nå høster dagens skogeiere store verdier. Men gjenplantning av arealet er ingen selvfølge, til tross for skoglovens pålegg. Det bekymrer «skogens voktere».

TEKST OG FOTO: LINE VENN

Nærmere 200 000 m³ virke til en brutto førstehåndsverdi på nærmere 140 millioner kroner ble tatt ut til industri fra Helgelandskommunene i fjor. Mesteparten av dette tas ut i de tradisjonelle skogbrukskommunene i indre strøk, men de siste årene tas stadig mer ut i de ytre kystkommunene. Etableringa av entreprenørselskapet Tømmer på sjøen har vært med å sørge for det.

DET OFFENTLIGE MÅ FØLGE OPP

Mesteparten av det som avvirkes i ytre strøk og på øyene er sitkagran – det eneste treslaget som har sett ut til å

Foto: Helgeland Skogselskap

klare å produsere skikkelig tømmer i sjøsprøyt og vind her. Kontroversen som er skapt rundt treslaget, gjør imidlertid at mange velger å ikke plante til igjen etter hogst. Mens de som ønsker å gjøre det, kan få problemer i søknadsprosessen. Helgeland Skogselskaps representanter synes det er problematisk at skogareal av god bonitet settes ut av produksjon. Foryngelsesplikten i skogloven uthules, mener de, og opplever med det at offentlig skogforvaltning burde gjort mer.

– Det er klart at foryngelseskontroll og en skogbrukssjef som følger opp, er avgjørende for å sikre skogkultur og

foryngelsesplikten – særlig i strøk der skogeierne ikke har tradisjoner for skogbruk og hogger for første gang, mener Magnar Johnsen (styreleder) og Hans Løvmo (informasjonsleder) i Helgeland Skogselskap. De senere årene ser de at offentlig skogforvaltning lider under ressursmangel og vanskelig rekrutteringskår.

– Vi ser særlig i de ytre kystkommunene at stillingsbrøker og andre oppgaver stjeler oppmerksomheten fra skogbruksoppdragene. Det er også ansatt flere uten skogbruksutdanning. En skogbrukssjef med naturforvalterutdanning for eksempel, har ofte

Informasjonsleder Hans Løvmo og styreleder Magnar Johnsen i Helgeland Skogselskap viser fram 100 år gamle grov sitkagran i arboretet på Alstadhaug planteskole.

søkelyset på andre forhold enn en som har studert skogfaget, erfarer de to.

LANGSIKTIGHETEN FORSVINNER

Uvilje mot å gjenplante med sitkagran kan komme fra oppfatninger om spredningsfare og at skogen ikke oppleves å høre hjemme her. Også utsikt brukes som begrunnelse. Johnsen og Løvmo stusser.

– På Lauvøya hogde vi et bestand. Hytteeiere der mente skogen var så mørk og stygg, men de fikk sjokk over hvor åpent det faktisk ble, da den var borte. Jeg har også snakket med en øyboer som mistet et tak etter skogen ble hogd, fordi vinden fikk fatt. Mange

sitkaplantinger ble jo også etablert som leplanting, minner Løvmo om.

– Enkelte uttrykker også at de ikke ønsker å investere i noe som ikke tilfaller dem, forteller Løvmo og Johnsen som mener det tydeliggjør mangelen på skogbrukskultur og forståelsen av å bygge ressurser for neste generasjon. Det syns de er leit, når dagens skogeiere har fått nytte godt av fremtidsrettet innsats for 60 år siden. Det kan til og med være noe de selv har plantet.

– Sitkaskogen vokser fort her og enkelte har faktisk vært med å plante selv som ung, forteller Johnsen som uansett mener poenget står seg. De to

trodde innstillingen ville forandre seg når tømmerprisene nå har steget og skogeierne faktisk sitter igjen med et pent overskudd, men ser altså ingen tydelig holdningsendring hos mange «nye» skogeiere.

VILLE BLI SELVFORSYNT

Johnsen og Løvmo har selv stor respekt for tidligere skogbruksansvarliges innsats for å bygge en viktig ressurs.

– Dagens skogressurser her på Helgeland bygger på et grundig arbeid som startet allerede for over hundre år siden. Da så man at det lenge var blitt drevet rovdrift på den norske skogen som var uthogd og nedbeitet. Det gjorde at store arealer her i nord så ut som månelandskap, forteller Johnsen. Han mener at det landskapet mange i dag ser tilbake på som det naturlige, bare var et øyeblikksbilde i en tid da skogen var uthogd.

TRÆR PÅ TRE KUBIKKMETER

Noen felt ble også plantet på Helgeland Skogselskaps grunn. Organisasjonen eier nemlig rundt 45 000 dekar skog og utmark. Det har den siste tiden gitt de to førstehånds erfaring med avvirkningen og gjenplantingsmulighetene de har som skogeier med skogreisningsskog på Ytre Helgeland.

– Mesteparten av plantinga her i området ble gjort på 60- og 70-tallet. På øya Finkona ble det plantet i 1965. Med de nye entreprenørene Tømmer på sjøen fikk vi tilgang til å hogge der for to år siden, forteller Johnsen.

Etter hogst har Johnsen og Løvmo søkt om å plante sitka på nytt. Søknadsplikten for å plante fremmede treslag til skogbruksformål kom i 2012.

– Vi søkte om sitka. Vanlig gran har ikke noe der ute å gjøre, konstaterer Johnsen. Statsforvalteren ga først tillatelse.

– Men så ble tillatelsen påklaget av miljøorganisasjoner. Det gjøres systematisk. Så da søknaden gikk til Miljødirektoratet. Dette er jo en øy, så her er det jo ingen spredningsfare, forteller Løvmo. Han fikk nylig beskjed om at klagen fra miljøorganisasjonene på Finkona ikke førte fram hos Miljødirektoratet, men venter fortsatt i spenning på

resultatet på klagen på Lauvøya, som også er søkt gjenplantet.

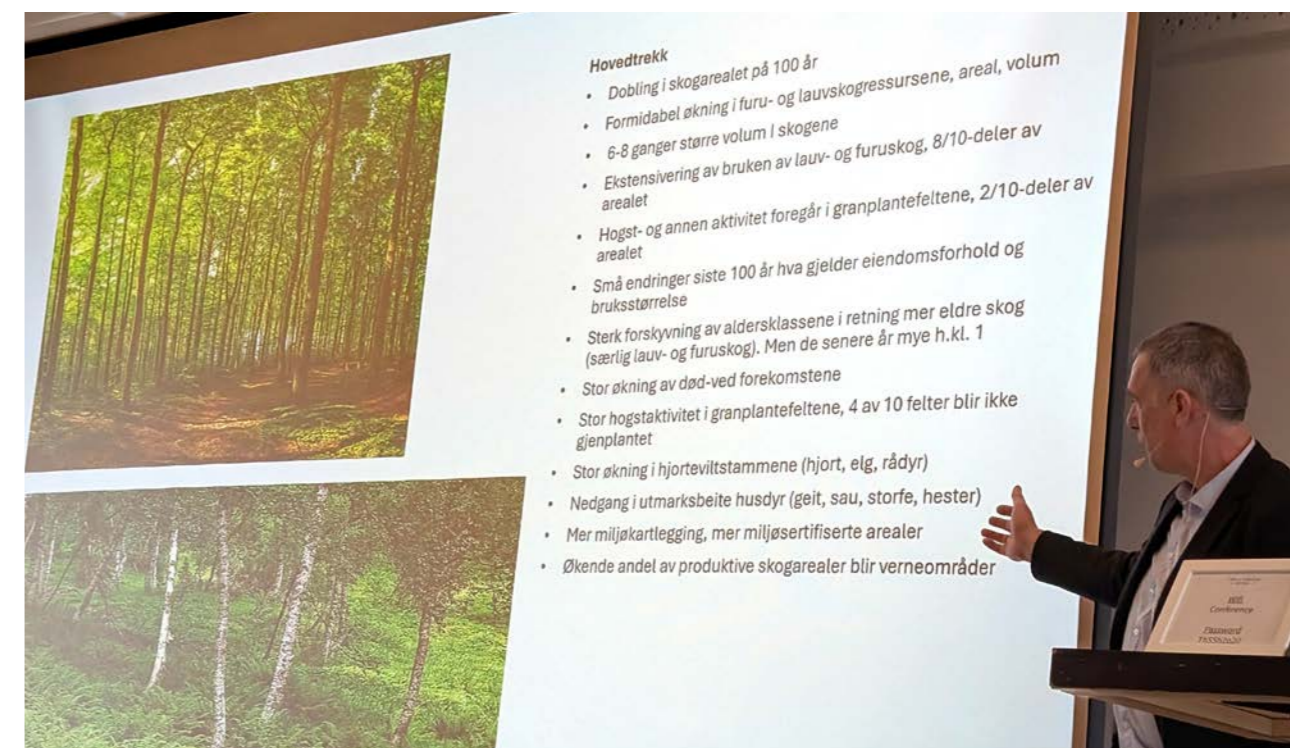
NATURLIG FORYNGELSE

Om ikke Skogselskapet får tilslag på plantesøknaden, er et alternativ å se

om det kommer nok naturlig foryngelse på feltet.

– Ofte forynger sitkaen seg godt selv, men det avhenger av når siste frøår var. Det er gjerne frøsetting hvert annet år. Det kan gi god foryngelse,

mener Løvmo, som håper det kommer nok trær. Blir det for glissent, vil det påvirke både rakhets og greinsetting og dermed kvaliteten på ferdig virke, når det er hogstmodent. ↗

Bernt Håvard Øyen oppsummerer hva som er oppnådd gjennom skogreisningsprogrammet fra 1954.

Skogreisningen:

Dagens kystskogsituasjon og historien bak

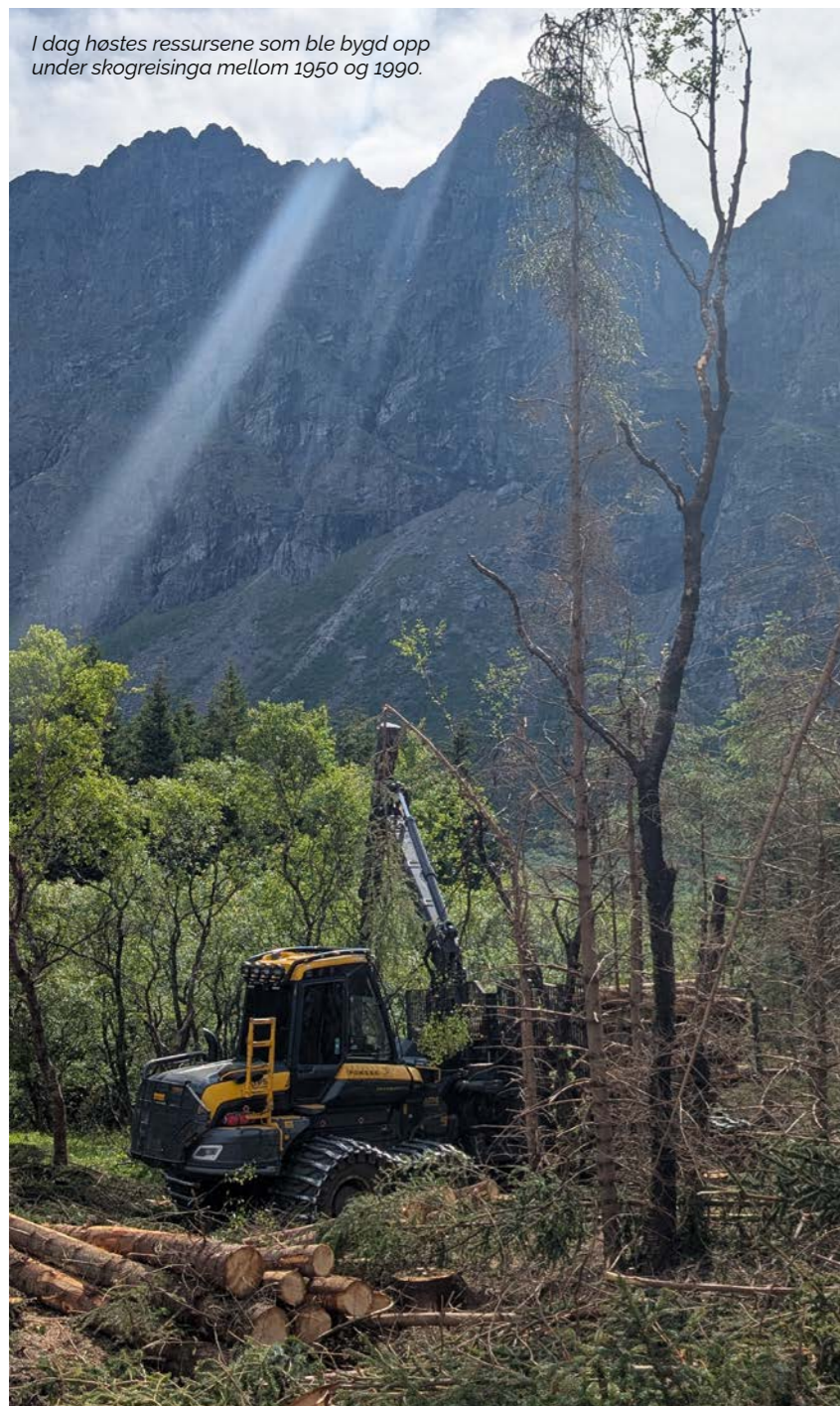
Kysten har gjennom historien vekslet mellom store skoger og omfattende avskoging. Skogreisningsprogrammet etter 1954 endret utviklingen og bygget opp dagens skogressurser. Bernt-Håvard Øyen mener denne historien er avgjørende for å forstå dagens skogdebatt – og at mye av debatten mangler nettopp dette perspektivet.

TEKST OG FOTO: LINE VENN

Det forteller Bernt-Håvard Øyen. Han mener dagens debatt langt på veg mangler historisk perspektiv. På årets

Kystskogkonferanse i Rogaland i begynnelsen av juni, var han satt til å innlede konferansen med et timesforedrag

som satte hele kystskogbruket inn i en historisk ramme. Det ga et nyttig perspektiv på dagens forvaltning. →

I dag høstes ressursene som ble bygd opp under skogreisninga mellom 1950 og 1990.

BÆREKRAFT ELLER ROVDRIFT
Øyen mener det er spesielt viktig i denne sammenhengen å ta med seg forskjellene mellom bærekraftig og såkalt eksploaterende skogbruk – et uttrykk lånt fra engelsk som betyr «å utnytte ressursene uten tanke for langsiktighet og omtanke for neste generasjon».

Han minner om at skogbruket i nærmere 300 år har operasjonalisert bærekraft før det ble et globalt trendord. Å bygge ressurser for neste generasjon er selve grunnlaget for et utholdende skogbruk.
– Spørsmålet nå er hva som ligger i bærekraftbegrepet når vi ser på lokale og regionale forhold langs kysten.

Dagens håndtering av både klima-, natur-, og kunnskapskrise kan gi kort-siktige tiltak som står i veien for lang-siktig tenkning og for verdigrunnlaget skogbruket hviler på. Er kriseforståelsen riktig og sannferdig? Hvem verdigrunder og måler suksess eller mangler? Er det de som roper høyest og får oppslag i media? Og skal vi alltid lytte til dem? undrer Øyen før han løfter blikket både opp og bakover i tid.

Norskekysten har hatt fire avskogingsfaser etter siste istid. Kystlandskapet har derfor vekslet mellom skog og åpne områder.

SKUTA MÅTTE SNUS

Rundt 1860-1870 fikk vi våre første norske forstmenn, utdannet i Tyskland. Utover 1900-tallet ble det arbeidet med utredninger sammen med kartlegging, testing og forskning på skogreisning. Etter flere tiår med utredning og forskning vedtok Stortinget i 1954 et nasjonalt program for skogreisning.

Programmet har vært en suksesshistorie, mener Øyen. I 2025 har vi nesten dobbelt så store områder med produktiv skogbruksmark som i 1954, og store skogressurser er bygget opp langs kysten.

– To av tre «kommisjonsmål» er altså oppnådd, naturskogen er ikke bare ivarettatt, men har økt kraftig i omfang, samtidig har man bygd store ressurser og verdier, også med kulturskog. Men det er totalt underkommunisert at vi fortsatt ligger langt fra målet om å være selvforsynt. Med en kystbefolkning på 2,7 millioner innbyggere og et treforbruk på 2,0–2,5 kubikkmeter pr innbygger årlig, trengs 5,4–6,8 millioner kubikkmeter virke i året. Det er vi langt unna, påpeker Øyen.

Underkommunisert er også at naturskogene har ekspandert og vokst betydelig i denne perioden.

ER DAGENS HØSTING BÆREKRAFTIG?

I dag ser Øyen dessverre paralleller til tidligere hogstbølger. Han har undersøkt hvor stort areal som bør forynges for å opprettholde ressursene og sikre et bærekraftig skogbruk for fremtidige generasjoner. Nå er omløpstida vanlig-

vis betydelig kortere, men for enkelthets skyld peker han på at i skog med 100 års omløpstid skal en prosent av arealet forynges årlig.

– Bare for kulturgrana tilsvarer det rundt 65 000 dekar. Vi er langt fra rigget til å plante til et slikt areal. Så kan kanskje noe forynges naturlig. Men hvor store ambisjoner har man egentlig? Er nedbygging av ressursen målet?

HVILKEN HISTORIE FORTELLES I MEDIA?

Øyen syns likevel det er interessant å være med på høstingsfasen vi nå er inne i, med de endringene det medfører når entreprenører er ute og hogger.

– Så merker jeg at det murrer en god del ute i storsamfunnet. Da er det ekstra viktig å kommunisere, gjennom saklig informasjonsarbeid. Vi må være ærlige på hva vi driver med og fortelle hvorfor vi gjør det. At det finnes motkrefter som ønsker ingen eller svært begrenset næringsaktivitet i utmarka er etter hvert blitt mer tydelig, kommenterer Øyen som stiller mange spørsmål i denne sammenhengen: Skal det være skog eller «månelandskap» på kysten, avhenger av referansene. Kan man overhode påstå at skogen fra før 1940 er naturskog, i lys av arealbruken de siste 600 årene? Hva betyr det å ødelegge skog? Er en årlig avskoging nasjonalt på 58 000 dekar mye? Og øker eller minker i dag skogarealet på kysten?

Øyen peker på at offisiell statistikk har vist en gjengroing de siste 100 årene på rundt 200 000 dekar årlig. Og bare for Vestland fylke har det vært

en økning på 67 500 dekar per år mellom 1950 og 2020.

– For meg blir det da rart når budskapet blir at Norge mister store skogarealer. Joda, noe skogareal blir bygd ned og noe blir overført til beiter, men i det store bildet er gjengroing fortsatt den store endringsfaktoren i Norge. Bildet i media bør nyanseres. Ja, vi taper

areal, men vi vinner også areal, og vi har fortsatt et skogareal med positiv utvikling, avslutter Øyen og sammenlikner 150 år gamle skogkart med dagens som altså viser hvordan skogen har vokst seg til langs kysten.

– Og en svært liten del av dette arealet er altså kulturskog, resten er naturskog, legger han til.

Hogst i egen sitkaskog. Foto: Knut Skorpen (innfelt)

Miljødirektoratets vilkår stanset ny sitkaplanting

Etter å ha hogd en 60 år gammel sitkaskog på Helgelandskysten ønsket skogeier Knut Skorpen å plante sitka på nytt. Det fikk han tillatelse til – men med krav om å fjerne all spredning av sitkagran innen 200 meter fra plante-feltet, også trær som ikke stammer fra den nye plantingen. Skorpen mener vilkåret gjør ny sitkaplanting uaktuelt, og valgte derfor å plante furu i stedet. I et leserinnlegg stiller han spørsmål ved både klimakonsekvensene og praktiseringen av regelverket for utenlandske treslag.

Les hele innlegget og flere saker om skogbruk på Helgelandskysten på Norsk Skogbruks nettsider: www.norsk-skogbruk.no

Norsk Skogbruk har nylig besøkt Helgelandskysten. Skog & miljø gjengir her utdrag av artiklene. For full versjon, se utgave 6/2026 av Norsk Skogbruk, eller nettsiden norsk-skogbruk.no

Skogselskapets medlemmer får medlemspris på Norsk Skogbruk:

1 års abonnement med papirutgave, inkl. digital tilgang:

934,- (veil. 1100,-)

1 års abonnement med kun digital tilgang:

700,- (veil. 940,-)

Les mer og bestill her: norsk-skogbruk.no/abonnement

Tidsskrift for Skogbrug.

Udgivet af

Det norske Skogselskab.

NR. 7-8 | JULI-AUGUST 1926. | 34. AARG.

Jubilæum

Hedmark Skogselskap er med 1926 gaat ind i sit 25de virkeaar, idet selskapet blev stiftet den 21. februar 1901. Under stiftamtmand Grams ledelse holdtes den dag et møte i Hamar, hvori deltok 21 repræsentanter for de i fylket allerede eksisterende 5 skogforeninger.

Det første styre bestod av: Stiftamtmand Gram, stortingsmændene Olav Nergård, formand, og A. Bredesen Opset, samt formændene i de 5 skogforeninger: gårdbrukerne J. Helstad og P. C. Løken, skogforvalter Alb. Heidenreich, godseier A. Omsted og amtskogmester Chr. Meisterlin, selskapets første funksjonær.

Medlemmer av det nuværende styre er: Fylkesmanden (selvskrevet medlem), valgt av fylkestinget: gaardbrukerne Johan Bondesen, M. Ousdal og Th. Gjølstad, formand, samt formændene i skogforeningene: gaardbrukerne Erik J. Helstad, Olav Mykleby, O. P. Flagstad, Chr. Rørholt og Chr. Schiellungen, næstformand i Solør skogforening.

Hedmark Skogselskap har hat et rikt og taknemmelig virkefelt. I første række blandt dets arbeider maa nævnes grøftningen, hvor det kommer langt foran andre fylkesskogselskaper. Med bidrag er optat 2,9 millioner grøft og bæk, hvorved der antas tørlagt over 80 000 maal!

For Skogselskapet er jubilæumsaaret ikke noget lyst aar. Spar! heter det nu overalt og altid. Resultatet er inddragning av funksjonærstillinger. I 1918 hadde selskapet 10 faste funksjonærer; ved utløpet av 1925 vil det kun ha 4.

Man maa bare haabe, at nedgangstidene ikke blir langvarige, og at skogfylket Hedmark igjen sætter skogsaken paa den fremtrædende plads som den har ret til og som svarer til dens betydning i fylket.

NYHETSKLIPPET

Ny rapport: Økonomiske konsekvenser av klimaendringene

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen mottok 18. juni en rapport om de økonomiske konsekvensene av klimaendringer i Norge, og hvordan vi kan tilpasse oss på en økonomisk fornuftig måte.

– Ekspertutvalget for klimatilpasning har levert en viktig rapport om de økonomiske konsekvensene av klimaendringene. Klimaendringene treffer Norge hver eneste måned, og treffer forskjellige deler av samfunnet ulikt. Denne rapporten gjør det lettere å rette innsatsen der den har størst effekt. Regjeringen skal bidra til å tilpasse samfunnet til dagens og fremtidens klima, og skape trygghet for folks liv og livsgrunnlag, sa klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen.

Rapporten er utarbeidet av Ekspertutvalget om klimatilpasning som ble nedsatt av regjeringen i 2024.

I rapporten peker utvalget blant annet på at ulike sektorer i samfunnet vil påvirkes på ulikt vis. Mens private bygg og husholdninger vil være langt mer utsatt for skade som følge av skred, flom og storm i ti-årene framover dersom de globale utslippene fortsetter, vil for eksempel landbruk og skogbruk delvis kunne oppleve høyere produksjon som følge av lengre vekstsesong.

Helse vil påvirkes ved økt dødelighet som følge av kulde og varme. Høyere varme og endret nedbørsmønstre vil påvirke utbredelse av sykdommer.

I rapporten «Norge i hardt vær» heter det blant annet:

Mange økologiske prosesser har en forsinket respons på klimaendringene, og konsekvensene forventes å tilta mot midten og slutten av århundret. Økende temperaturer kan flytte skoggrensa 50 meter opp de neste 50 årene og da vil om lag en tredel av det åpne fjellandskapet gro igjen.

(...)

Klimaendringene vil gi skogbruket både muligheter og utfordringer. Et varmere klima kan øke produksjonsmulighetene, blant annet gjennom lengre vekstsesong. På lengre sikt kan større arealer bli egnet for skogbruk, samtidig som hvilke treslag som trives vil endres. Klimaendringene kan også påvirke næringen negativt gjennom økt omfang og forekomst av insekter, sykdommer, storm og skogbrann. Utvalgets analyse peker i retning av økt produksjon, med om lag 4 prosent høyere produksjon i middels scenario ved midten av århundret sammenlignet med referanseperioden. Samtidig vurderes de ikke-prissatte virkningene samlet sett som negative, men det er betydelig usikkerhet knyttet til størrelsesorden.

Skogens Kong(Le) og hans majestetiske fugler i skogen

Tema for årets Kong(Le) for en dag er «Fugler i skogen». Forberedelsene er i full gang, og innspillingen av årets film ble gjort i juni.

«Kong(Le) for en dag» begynner for alvor å etablere seg som et velkjent og populært tilbud til barneskoler i hele landet. I fjor deltok nærmere 42 000 skolebarn.

I år er det Chris Omdahl som spiller kong(Le)en. Han er velkjent for målgruppen, blant annet fra NRK Flippklipp og som stemmen til Mario i Super Mario-filmene.

I Kong(Le) for en dag får skoleklassene være med på et arrangement som kombinerer skogfaglig kunnskap, litt lek og mye moro, akkurat slik god læring ute gjerne skal være.

Årets tema er «Fugler i skogen». Sammen med skogens egen Kong(Le) skal skogekspertene fra Skogselskapet og Skogkurs lære barna mer om våre fjærkledde venner i skogen. For hvem er det egentlig som synger fra tre-toppene? Hva spiser de? Hvor i skogen bor de?

Kanskje får elevene også lære at fuglekongen er Norges minste fugl, en liten tass på bare rundt fem gram. Liten av størrelse, men med et navn som

passer godt inn i «Kong(Le) for en dag».

Med årets tema håper vi å vekke enda mer nysgjerrighet for livet i skogen. For når barn først begynner å lytte etter fuglesang, se etter spor og undre seg over det som lever mellom trærne, er veien kort til både kunnskap, naturglede og gode opplevelser ute.

Opplegget starter med at skoleklassene ser en kort filmsnutt sammen. Deretter går de ut i sin egen nærskog for å løse utvalgte oppgaver. En av oppgavene sendes inn, og klassen er dermed med i trekningen av flotte premier.

I løpet av «Kong(Le) for en dag»-uken møter vi barna to ganger, men begge deler skjer digitalt. Selve utdelen gjennomføres av skoleklassene og lærerne på egen hånd, i skogen der de er. På den måten kan skoler fra hele landet delta, enten de har skogen rett utenfor skoleporten eller må gå et lite stykke for å finne den.

Uken avsluttes med en egen finalesending. Her får barna være med på en engasjerende og morsom avslutning, samtidig som det trekkes vinnere av

flotte premier levert av våre gode samarbeidspartnere i Høyt & Lavt klatreparker og knivprodusenten Brusletto.

Når skjer det?

«Kong(Le) for en dag» gjennomføres i uke 39. Hovedfilmen med Kong(Le)en slippes til lærere og påmeldte skoleklasser fredagen i forkant, slik at klassene kan planlegge og gjennomføre opplegget når det passer best i løpet av uken. Finalesendingen sendes fredag 25. september.

Hvem kan delta?

Alle skoleklasser i barneskolen, fra hele landet, kan delta.

Mer info og påmelding

BARNAS SKOGDAG

Lek, lær og utforsk

Barnas skogdag er en familiefestival full av aktiviteter, opplevelser og skogengasjement.

Bli med på:

- **SKOG-QUIZ:** Test familiens kunnskaper om skog og trær.
- **FRA TRE TIL VED:** På denne posten får du prøve aktiviteter som spikking, saging, hugging og enkel snekring*. Kanskje lager du en grillpinne, en minkepinne eller noe helt annet?
**Aktivitene kan variere fra sted til sted*
- **TREDETEKTIVEN:** Klarer du å kjenne forskjell på gran og furu? Bjørk og osp? Og kan du finne ut hvor gammelt et tre er? Bli med på jakt etter skogens trær!
- **BROBYGGING:** Bygg Da Vinci-broen – en selvbærende bro, som står av seg selv uten bruk av tau eller skruer.
- **HVOR LANGT HOPPER DU?:** Prøv lengdehopp og sammenlikn resultatet med noen av skogens mest spretne innbyggere. Hopper du som en rev, en hare eller kanskje en frosk?

Skogselskapet arrangerer Barnas skogdag fra nord til sør, øst til vest i august og september – finn arrangement nær deg her

barnasskogdag.skogselskapet.no